

Filyak M.S.

IMPROVING THE APPROACH TO IMPLEMENTATION OF DEVELOPMENT STRATEGIES IN THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES

The article presents a series of discourses that represent criticisms of participatory approaches in strategic planning of settlement development. The typical shortcomings of the strategies of development of new united territorial communities are identified. The author suggests ways to improve the described shortcomings for use in the program-oriented approach to managing the development of settlements and territories. The author specifies individual methodological recommendations for improving strategic planning in such communities.

According to the author, an essential factor in choosing the intervention technique and including the measures of beneficiaries' involvement in the program-oriented approach in the management of settlement development are the results of the analysis of the mentality of the initiative group of the community and the level of presence of steady leaders in groups management. Given the domination of development-oriented motivations in the local society, the approach will be shifted in one way, but with dominant destructive motivations instead – the approach will be quite different, by a set of tools used. In addition, this analysis should consider the historical past of the community in order to conclude on the possibility of manifestation of either developmental or destructive approaches based on the behavioral situations that can be identified during the group work with the expert in the course of planning and strategizing work for the development of the settlement.

A field expert on strategy development of the united territorial community is also recommended to include in the strategy indicators or markers in the area of sustainable development to measure the correctness of strategic development pathways of this community.

Key words: program-oriented approach (POA), initiative group, RBM, strategy, united territorial community, sustainable development marker.

УДК 330.3

Фісуненко Н.О.аспірант кафедри міжнародних економічних відносин,
Університету митної справи та фінансів

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВО

Статтю присвячено проведенню аналізу галузі будівництво та основним напрямкам розвитку підприємств цієї галузі. Запропоновано визначити вагомні компоненти та послідовність дослідження галузі. Проаналізовано макроекономічний стан галузі. Досліджено кількість та основні напрями діяльності будівельних підприємств, їх фінансовий стан, рівень рентабельності. Розглянуто важливі показники результатів виробничої діяльності, результати інвестиційної діяльності та стан кадрового потенціалу за 2007–2016 роки. Досліджено основні проблеми розвитку галузі будівництво з огляду на забезпечення їх інвестиційними ресурсами та встановлено основні проблеми, що перешкоджають розвитку галузі будівництво та підприємствам будівельної сфери в Україні.

Ключові слова: галузь, будівництво, аналіз, стан, розвиток, ресурси, результати, ефективність, прибутковість.

Статья посвящена проведению анализа отрасли строительство и основным направлениям развития предприятий отрасли. Предложено определить компоненты и последовательность исследования отрасли. Проанализировано макроекономическое состояние отрасли. Исследовано количество и основные направления деятельности строительных предприятий, их финансовое состояние, уровень рентабельности. Рассмотрены важные показатели результатов производственной деятельности, результаты инвестиционной деятельности и состояние кадрового потенциала за 2007-2016 годы. Исследованы основные проблемы развития отрасли строительство с точки зрения обеспечения их инвестиционными ресурсами и определены основные проблемы, препятствующие развитию отрасли строительство и предприятиям строительной сферы в Украине.

Ключевые слова: отрасль, строительство, анализ, состояние, развитие, ресурсы, результаты, эффективность, прибыльность.

Постановка проблеми. Залучення інвестиційних ресурсів у розвиток національної економіки є першочерговим питанням сьогодення, адже вони та активність інвестиційної діяльності в країні є базовим чинником розвитку усіх сфер економіки та, особливо, капіталомістких, якою є галузь будівництво. Галузь будівництво є однією із провідних та найважливіших із видів економічної діяльності в Україні. Розвиток будівельної галузі неминує викликає економічне зростання у країні та розв'язання багатьох соціальних проблем. Це пов'язано з тим, що будівельна галузь в Україні створює велику кількість робочих місць і використовує продукцію всіх галузей національного господарства.

На сучасному етапі досить складно говорити про будь-яку конкурентоспроможність цієї галузі. Щоб окреслити коло проблем, з якими зіштовхується галузь будівництво, та розробити пропозиції щодо їх розв'язання, необхідно зробити загальне дослідження стану галузі. Подолання проблеми потребує не лише розуміння сьогоденної ситуації, а й об'єктивної оцінки результатів тих процесів, що відбувалися протягом останніх років. Усе це обумовило вибір теми статті, розкриває її актуальність та визначає загальну мету наукової роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що вагомих науково-практичний внесок у вирішення окремих проблемних аспектів стану галузі будівництво та діяльності та розвитку її підприємств зробили такі науковці (економісти), як Б. Г. Сенів, Ж. Крисько, І. В. Гужавіна, К. А. Мамонов, М. С. Татар, Н. С. Бушуєва, О.І. Угоднікова та ін.

Так, науковці К.А. Мамонов та О.І. Угоднікова [1, с. 312; 2, с. 5-6] стверджують, що дослідження галузі неможливе без аналізу показників діяльності будівельних підприємств, які розглядаються як сукупність економічних, інвестиційних та інтелектуальних потенціалів підприємства, формування й використання яких забезпечується на основі інвестування в основний, оборотний та людський капітал для отримання економічного ефекту та досягнення їх стратегічних цілей.

При цьому М.С. Татар [3, с. 83-84] зазначає, що дослідження галузі повинно враховувати такі компоненти, як виробничі, фінансові, інвестиційні і трудові ресурси та фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, де:

1) фактори зовнішнього середовища, які складаються з факторів непрямої дії (політико-правові, макроекономічні, інноваційні, соціально-економічні, демографічні, екологічні, психологічні та культурологічні) та факторів прямої дії (ринково-галузеві, соціологічні, психологічні і культурологічні);

2) фактори внутрішнього середовища (структурно-організаційні, ресурсні, техніко-технологічні, управлінські, фінансово-економічні, соціологічні, психологічні і культурологічні).

Однак, як свідчить аналіз літературних джерел та діюча практика ведення бізнесу в Україні, недостатньо уваги приділено проблемам розвитку діяльності підприємств в галузі будівництво.

Метою дослідження є проведення аналізу галузі будівництво, тобто діяльності її підприємств та визначення проблем розвитку з огляду на забезпечення їх інвестиційними ресурсами.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі результатів аналізу наукових праць, встановлено, що для початку дослідження стану галузі будівництво та перспектив її розвитку, необхідно визначити вагомні компоненти (послідовність дослідження) галузі, за якими можна зробити висновки щодо її стану та перспектив розвитку.

На думку автора, дослідження галузі будівництво повинно складатися з структурних блоків, завдяки яким можливо простежити не лише за діяльністю підприємств, але і проаналізувати її стан взагалі. Тому, послідовність дослідження галузі має забезпечити відповідність системи управління цілям і завданням, а саме:

- макроекономічний стан галузі;
- фінансовий стан;
- результати виробничої діяльності;
- кадрові аспекти;
- результати інвестиційної діяльності.

1) Макроекономічний стан галузі. Стан будівельної галузі та перспективи її розвитку визначаються загальним станом економіки України. Як відомо, економічне зростання країни оцінюється приростом валового внутрішнього продукту (ВВП) і обумовлюється його позитивною динамікою. Внесок галузі у загальний ВВП країни, як основний економічний показник діяльності галузі на тлі економічного розвитку країни, свідчить про її вагомність та розвиток.

Будівельна галузь однією з перших відчула на собі наслідки фінансової кризи (2007-2008 роки) і тому розмір ВВП, створюваний галуззю, у 2009 році знизився (рис. 1). Така негативна динаміка розпочалася у 2009 році, але поступово абсолютний показник почав зростати. Що ж стосується відносного показника частки галузі будівництво у ВВП України, то після 2009 року він також поступово знижується, та у період 2015-2016 років становить 9,5 %, а в абсолютному показнику дорівнює 226025 млн. грн. Але при цьому ВВП України загалом за період з 2007 по 2017 роки має позитивну динаміку.

Отже, результати дослідження свідчать, що починаючи з 2007 року ВВП України (за винят-

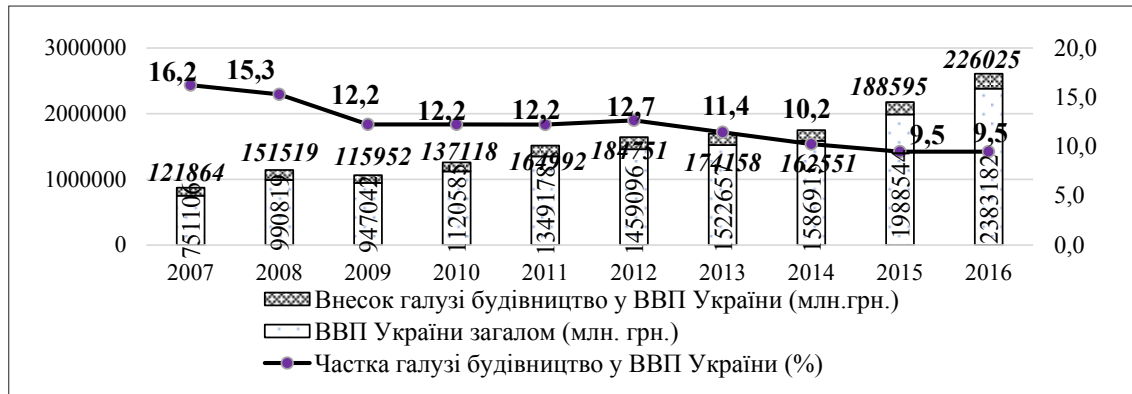

Рис. 1. Обсяги ВВП України та частка галузі будівництво в ВВП України за період з 2007 по 2016 рр. [4]

ком 2009 року) поступово збільшувався, внесок галузі у ВВП країни в абсолютному вимірі також має позитивну динаміку, але показник частки галузі будівництво у ВВП України (у %) вказує, що темп розвитку галузі сповільнюється, а у період 2012-2016 роки зменшується.

2) Фінансовий стан. Досліджуючи стан галузі будівництво, звернемо увагу на загальну кількість будівельних підприємств країни. Станом на 1 січня 2017 року зареєстровано 53087 тис. одиниць, з них великі та середні 36 тисяч одиниць, це лише 6,8 % від загальної кількості суб'єктів господарювання. Станом на 1 січня 2007 року їх кількість була 76534 тис. одиниць, відбулося поступове зменшення підприємств на 23452 тис. одиниць, що у відсотках становить 30,6 %. Найбільша кількість підприємств працювало в галузі у 2010 році, а саме 91457 тис. одиниць [4]. Дане зниження відбулося, в першу чергу, внаслідок ведення АТО і тимчасової окупації частини території східних регіонів, де здебільшого розміщувались великі промислові, будівельні підприємства, та впливу загально-економічної кризи, що лише посилилась у зв'язку з подіями воєнного характеру та тимчасової окупації Криму.

Згідно рейтингу забудовників житла в Україні, за даними журналу "Forbes Україна", на кінець 2016 року виділено найбільші компанії країни, які є основою української економіки. Фахівці журналу оцінили не тільки обсяг їх виторгу, а й фінансові результати компаній, розмір активів та їх поточну оціночну вартість. В результаті виділені найбільші забудовники, а саме: Київміськбуд, Компанія «Інтеграл-Буд», «ДБК-Житлобуд», Укрбуд, UDP, Група «АВЕК», Житлоінвестбуд – УБК, Альтис Холдінг, Корпорація «Познякижитлобуд», Компанія «РІЕЛ» [5].

Даним дослідженням встановлено, що кількість суб'єктів господарювання впливає на формування попиту та пропозиції на ринку інвести-

ційних ресурсів, так як крупні підприємства, які створюють корпорації, і є одночасно як споживачами, так і виробниками ресурсів на ринку.

Рівень розвитку та формування перспективи галузі будівництво, у першу чергу, характеризуються фінансовим станом підприємств. В свою чергу, аналіз фінансового стану дає можливість виявити потенційні можливості та загрози, що створюються на шляху розвитку підприємств галузі будівництво та визначають наявність чи відсутність власних інвестиційних ресурсів та необхідність їх залучення.

Статистичні данні про діяльність суб'єктів господарювання в галузі будівництво в період з 2007 по 2010 роки об'єднані по сферам економічної діяльності: «будівництво будівель і споруд», «установлення інженерного устаткування будівель та споруд», «роботи з завершення будівництва» та інші, але починаючи з 2013 роки їх почали розділяти згідно КВЕД – 2010 по напрямкам (сферам) діяльності «будівництво будівель», «будівництво споруд», «спеціалізовані будівельні роботи», тому дослідження проводиться починаючи з 2010 року.

Так, за весь досліджуваний період, починаючи з 2010 по 2016 роки, в галузі будівництво підприємства працювали збитково, на виняток підприємств, які виконують «спеціалізовані будівельні роботи».

В період 2010–2012 рр. спостерігалось зниження обсягів збитків (у 2012 році – -1012,7 млн грн.), у 2013 – 2014 роках відбулось зростання обсягів збитків, у 2014 році збитковість досягає найбільших показників [4]. Що стосується 2016 року, то підприємства також працювали збитково, але у порівнянні з 2015-2014 роками ситуація змінилась в позитивному напрямку. Це стосується особливо компаній, які виконують «спеціалізовані будівельні роботи», які отримали прибуток, але у порівнянні з 2015 роком він зменшився.

Отже, аналізом фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування встановлено, що у 2015 році фінансовий результат становив -25074,1 млн грн. збитку, що у 5,7 рази більше, ніж у 2010 році (-4418,2 млн. грн.) збитку. За 2010-2016 роки фінансовий підсумок підприємств з будівництва будівель був негативним (рис. 2).

Крім цього, варто відмітити (рис. 3), що протягом 2007-2016 рр. в середньому 39,1% підприємств галузі працювали збитково та отримали 10553,0 млн. грн. збитків у 2016 році, у 2015 році збитки становили 30739,3 млн грн. Однак, частка підприємств галузі будівництва в країні, які одержали збиток у 2016 році, порівняно з 2010 роком, знизилась на 16,9 %, але сума збитків зросла у 3,25 разів.

Отже, дослідженням встановлено, що не зважаючи на те, що збиток підприємств в галузі будівництво зменшився, фінансовий результат залишається від'ємним. Враховуючи зазначене, наголосимо, що фінансовий стан, з однієї сторони, є результатом діяльності підприємства як

суб'єкта господарювання, а з іншої – утворює його «подальший поточний стан» та визначає необхідність у інвестиційних ресурсах.

Головною проблемою розвитку галузі будівництво залишається збільшення собівартості робіт через подорожчання основних складових будівництва. З метою підтримки рівня рентабельності будівельні компанії вимушені збільшувати вартість робіт та послуг, що в результаті негативно впливало на динаміку попиту з боку замовників (інвесторів). Збитковість будівництва зменшує його інвестиційну привабливість.

3) Результати виробничої діяльності. Важливими показниками, за яким можна зробити висновки щодо результатів виробничої діяльності підприємств галузі будівництво, є індекс обсягів виконаних будівельних робіт та обсяги введених об'єктів в експлуатацію (рис. 4).

Індекс обсягів виконаних будівельних робіт 2007 році становить 115,6%, але на кінець досліджуваного періоду, станом на 2016 рік, цей показник збільшився на 1,8 відсоткових пункти. В проміжку з 2007 по 2016 роки цей

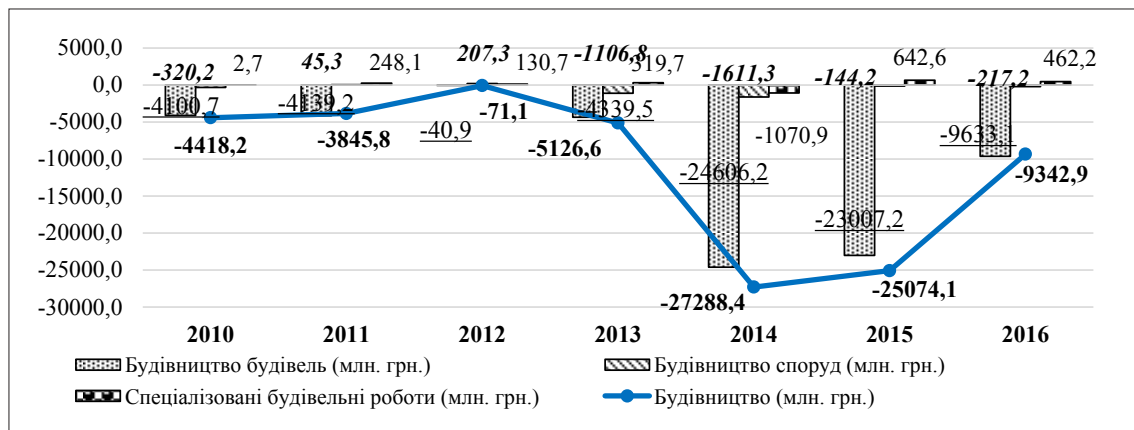

Рис. 2. Динаміка фінансового результату підприємств галузі будівництво України за основними видами діяльності за період 2010-2016 рр. [4]

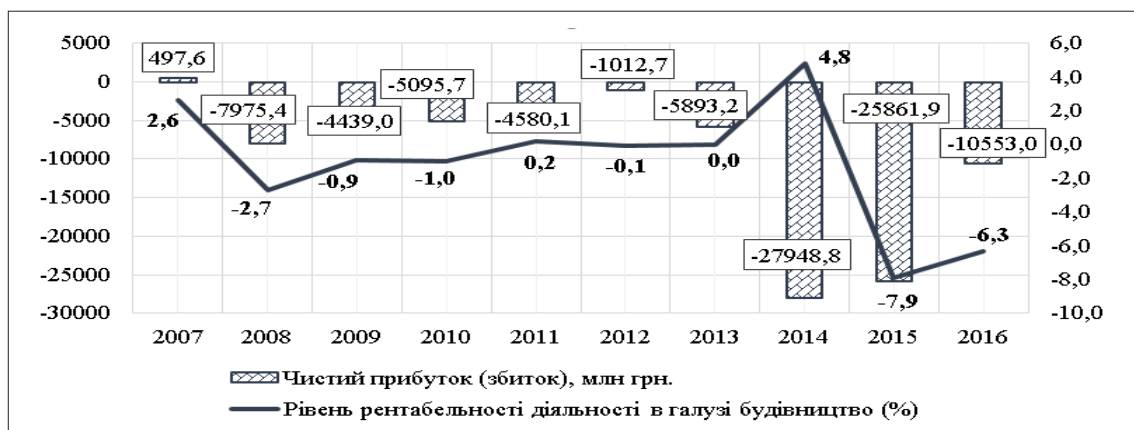

Рис. 3. Динаміка результатів фінансово-господарської діяльності підприємств галузі будівництво [4]

Рис. 4. Динаміка індексу обсягів виконаних робіт та прийнятого в експлуатацію загальної площі житла у період з 2007-2016 рр. [4]

індекс мав дуже не сприятливу картину, згідно рис. 4 показник має негативну динаміку.

Така сама тенденція відмічається і щодо показника введення в експлуатацію житла. Так у 2016 році у порівнянні з 2007 роком показник знизився на 877 тис. кв. м., що у відсотках становить 8,6 пункти. Найнижчий рівень введення в експлуатацію житла був у 2009 році і становить згідно даних 6400 тис. кв. м., найвищий рівень зафіксовано у 2013 році, в якому було введено в експлуатацію житла 11217 тис. кв. м.

Згідно проведеного дослідження, зафіксовано, що на 1 мешканця України було побудовано в середньому 0,22 кв. м., але необхідно будувати 0,5 – 0,7 кв. м., тобто 7,1 млн. домогосподарств забезпечені житловою площею менше 13,65 кв. м., а 1,7 млн. домогосподарств мають на одну особу 7,5 кв. м. житлової площі. Це свідчить про те, що в українців є попит на житло, тому необхідні інвестиційні ресурси, які забезпечать пропозицію на ринку інвестиційних ресурсів в галузі будівництва.

Досліджуючи обсяг реалізації продукції галузі будівництво в Україні, встановлено, що найбільша частина обсягу належить будівництву будівель (57,2%) і така тенденція зберігається протягом всього досліджуваного періоду. Крім цього, у 2016 р. значну питому вагу в структурі обсягів реалізації будівельної продукції займає будівництво споруд – 24,7%, що ж стосується підприємств, які виконують спеціалізовані будівельні роботи, то їх питома вага в структурі обсягів реалізації будівельної продукції складає лише 18,1% [4].

Досліджуючи динаміку коливань обсягів виробленої продукції за основними видами діяльності у період 2007-2016 рр., зробимо висновки. Обсяги виробленої продукції з будівництва споруд мають позитивну тенденцію зростання. Основними пріоритетними напря-

мами структурної реорганізації промислового будівництва є розширення, реконструкція, перепрофілювання і технічне переоснащення існуючих промислових об'єктів. На жаль, уряд не приділяє достатньої уваги промислового будівництву через підвищення затрат на соціальну сферу, як наслідок – обсяг бюджетних інвестицій у капітальне будівництво різко зменшився.

4) Кадрові аспекти. Діяльності підприємств галузі будівництво неможлива без його працівників, які є одним із визначальних факторів виробництва та забезпечують досягнення його цілей і завдань. Даний напрямок дослідження дозволить розглянути ресурсний потенціал галузі будівництво, а саме трудові ресурси, як фактор внутрішнього середовища для ефективної реалізації стратегічних пріоритетних напрямів їх розвитку (рис. 5).

Так, протягом 2007-2016 рр. наявна чітка тенденція до скорочення кількості зайнятих осіб та найманих працівників в галузі будівництво. Так, у 2016 році порівняно із 2007 роком, чисельність зайнятого населення в галузі знизилась на 36,5%, а скорочення кількості найманих працівників відбулося у 3 рази.

Важливим узагальнюючим показником стану та розвитку галузі будівництво є продуктивність праці, що характеризує ефективність використання ресурсів для виробництва продукції та відображує ступінь ефективності процесу праці (рис. 6).

Отже, продуктивність праці в галузі будівництво має позитивну динаміку. Стрімкий ріст показника розпочався у 2011 році і склав 146,3 млн. грн./тис. осіб, утім до 2014 року він дуже повільно збільшувався. Починаючи з 2015 року відбулося зростання виробітку в 1,4 рази по відношенню до 2014 року. Така позитивна тенденція відзначається і у 2016 році, в

якому показник досяг позначки 334,7 млн. грн./ тис. осіб.

5) Результати інвестиційної діяльності. Не менш важливого значення у процесі аналізу та визначення проблем розвитку галузі будівництво в Україні слід приділити особливостям здійснення інвестиційної діяльності.

На думку науковців Бушуєвої Н. С., Крисько Ж. та Сеніва Б. Г. [6; 7, с. 204; 8, с. 22] економічна суть функціонування будівельної галузі полягає у формуванні і відтворенні основного капіталу. Тобто, об'єкти і суб'єкти галузі будівництво присутні як інфраструктурні елементи майже у всіх галузях національної економіки, адже стійке функціонування будь-якої з них передбачає масштабне виконання необхідних відтворювальних заходів (усі види ремонтів, модернізація, реконструкція). У зв'язку з цим неодмінним елементом аналізу стану галузі будівництво є дослідження процесів інвестування в основний капітал.

Дослідження здійснення інвестиційної діяльності в Україні, а саме в галузі будівництво, необхідно починати з інвестицій в основний капітал, так як до показника включається вкладання інвестицій в капітальне будівництво, реконструкцію та розширення як житлового, так і виробничого фонду країни.

Інвестиційна ситуація за аналізований період відповідала тим тенденціям, які були характерні для економіки країни загалом. Так, згідно із статистичними даними за період

2007-2016 роки (рис. 7), інвестиції в основний капітал зросли в 2 рази з 188,5 млрд. грн. до 326,2 млрд. грн. загалом по країні.

Ситуація по галузі будівництво відповідає загальним тенденціям, за винятком показників 2016 році, що майже однакові з 2015 роком.

Отже, дослідженням встановлено, що загальне скорочення обсягів інвестицій найбільш негативно впливає на галузь, що безпосередньо освоює капітальні вкладення – будівництво. Послідовні ринкові перетворення та певне покращення економічної ситуації в країні забезпечили позитивну динаміку загальних показників будівництва протягом останніх років.

Доцільно також зауважити, що підприємства галузі будівництво в Україні займають значну частку і за обсягом капітальних інвестицій. Так, у 2015 році для розвитку підприємств галузі було скеровано 43464,0 млн. грн. капітальних інвестицій (у 2014 році – 36057,0 млн грн., у 2013 році – 46318 млн грн.) [4].

Дослідження капітальних інвестицій галузі будівництво та питомої ваги прямих іноземних інвестицій залучених в галузь, представлено на рис. 8.

Дослідженням встановлено, що у 2016 році у в галузь будівництво залучено 1074,4 млн дол. США іноземних інвестицій (для порівняння відносно періоду 2013–2014 рр. (період кризових процесів): в 0,7 разів менше ніж у 2015 р. та відповідно в 0,86 разів ніж у 2014 р., що склало 2,6% від загального обсягу надходження прямих іно-

Рис. 5. Динаміка чисельності найманих працівників та зайнятого населення, задіяних у галузі будівництво за період 2007-2016 рр. [4]

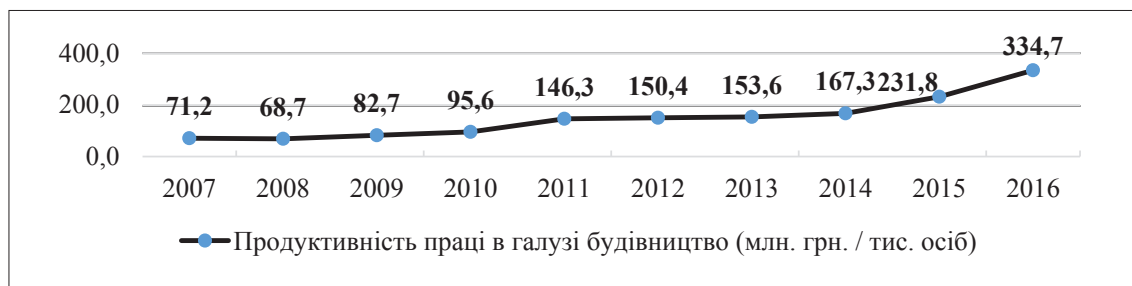

Рис. 6. Продуктивність праці в галузі будівництво у період 2007-2016 рр.

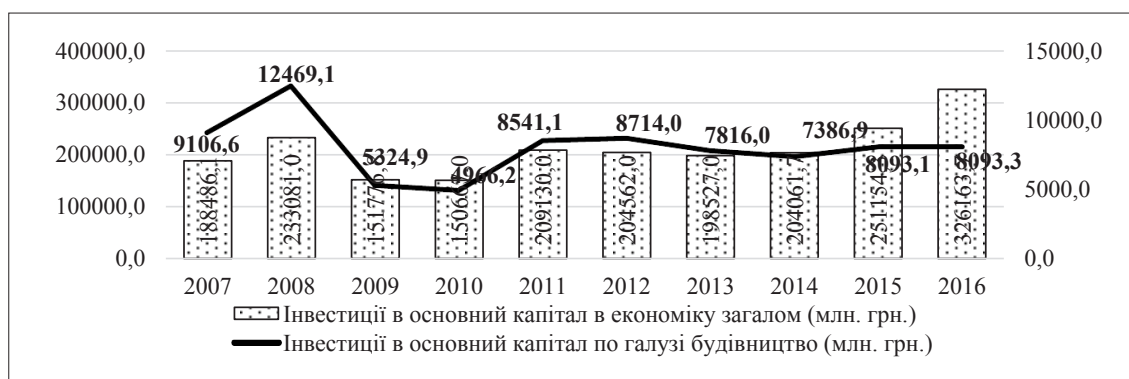

Рис. 7. Динаміка інвестицій в основний капітал в економіку України загалом та інвестицій в основний капітал по галузі будівництво за період 2007-2016 роки [4]

Рис. 8 Динаміка надходження прямих іноземних інвестицій у будівництво в Україні за 2007–2016 роки [4]

земних інвестицій в Україну, а у порівняння з 2011 роком зниження відбулося в 2,3 рази, та відповідно в 2,65 рази у 2007 році. Отже, скорочення прямих іноземних інвестицій в Україну негативно впливає на розвиток галузі будівництво.

Висновки з проведеного дослідження. Результати проведеного дослідження стану галузі будівництво в Україні за 2007-2016 роки засвідчують про те, що сьогодні виникає цілий ряд проблем, які стають перешкодою розвитку галузі будівництво та діяльності її підприємств, зокрема:

- 1) На макроекономічному рівні:
  - внесок галузі будівництво у ВВП країни в досліджуваній період зменшується, що свідчить про сповільнення розвитку галузі.
- 2) Фінансовий стан:
  - кількість підприємств галузі знизилася на 30,6 %, загальна кількість великих будівельних компаній в Україні становить 0,43%;
  - великі обсяги збитків від діяльності підприємств галузі та низький рівень рентабельності свідчать про неефективне функціонування цих підприємств на ринку, кількість збиткових підприємств становить 55%.

3) Результати виробничої діяльності:

- незначна частка обсягу реалізованої будівельної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції;

- індекс обсягів будівельних робіт збільшився, але при цьому кількість прийнятого в експлуатацію загальної площі житла зменшилася;
- продуктивність праці в галузі зростає.

4) Кадрові аспекти:

- кількість найманих та зайнятих працівників в галузі зменшується;

5) Результати інвестиційної діяльності:

- скорочення обсягів інвестицій в основний капітал по галузі будівництво;
- залучення іноземних інвестицій в галузь будівництво скоротилося у 3 рази.

Отже, враховуючи вище викладене, можна стверджувати, що галузь будівництво знаходиться у кризовому стані, про що свідчить: високий рівень збитковості підприємств, недостатня кількість кадрів для виконання обсягів робіт, скорочення інвестицій (в основний капітал, капітальні інвестиції, іноземні інвестиції), що свідчить про низький рівень конкуренції будівельної галузі на ринку, тому основними

напрямами розвитку галузі є залучення інвестиційних ресурсів, які дозволять підприємствам розширити свою діяльність, яка виведе галузь на новий рівень.

Перспективами подальшого дослідження є аналіз попиту та пропозиції інвестиційних ресурсів та послуг на ринку інвестиційних ресурсів в галузі будівництво та його інтегральна оцінка.

Список використаних джерел:

1. Бушуєва Н. С. Управління розвитком підприємств будівельної галузі шляхом формування їх стратегічного потенціалу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.22 – управління проектами та розвиток виробництва. Київський національний університет будівництва і архітектури. К., 2010. 20 с.
2. Гужавіна І. В. Вдосконалення методики аналізу та визначення фінансового стану підприємства. Наукові записки. [Національного університету «Острозька академія»]. Серія «Економіка». 2012. Вип. 20. С. 110–114.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Журнал «Форбс» URL: <http://forbes.net.ua/ua/ratings/3>. URL: <http://forbes.net.ua/ua/magazine/forbes/1426714-vibuduvali-na-slavu-rejting-najbilshih-ukrayinskih-zabudovnikiv#4>
5. Крисько Ж. Аналіз середовища реструктуризації підприємств будівельної галузі. Економічний аналіз. 2012. № 10(4). С. 203–206.
6. Мамонов К. А., Угоднікова О. І. Планування потенціалу розвитку будівельного підприємства. Економічний аналіз: збірник наукових праць. 2013. Т. 13. С. 311–316.
7. Сенів Б. Г. Сучасний стан та перспективи розвитку будівельної галузі України. Інноваційна економіка. 2010. № 3. С. 19–24.
8. Татар М. С. Дослідження проблем розвитку ресурсного потенціалу будівельних підприємств України в умовах активізації факторів зовнішнього середовища. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6, Ч. 3. С. 81–86.
9. Угоднікова О. І. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки потенціалу розвитку підприємств будівельної галузі : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / О. І. Угоднікова ; Харківський нац. ун-т міського господарства ім. О. М. Бекетова. Харків, 2016. 22 с.

Fisunenکو N.O.

CURRENT STATE AND TRENDS OF BUILDING INDUSTRY DEVELOPMENT

Nowadays the most important issue is attraction of investment resources because investment activity is the main factor of development of all economic spheres especially capital-intensive as construction. Construction industry is one of the main economic activities in Ukraine. Development of construction branch leads to economic growth in the country and solving a great number of social problems as Ukrainian construction industry creates a lot of jobs and uses products of all branches of the national economy.

While investigating the current state of construction industry and trends of its development it was determined that it is necessary to define important components (sequence of research) of the industry which can be used to make conclusions about its state and trends of development. Sequence of construction industry research must include structure block allowing not only to monitor the enterprises' activity, but also to analyze its general condition and provide compliance of the system to the purposes and tasks.

Examining sequence of research, it was proposed to consider such components as: macroeconomic state of the industry, financial condition, results of the production activity, human resources, results of investment activity.

Macroeconomic state of the industry as the main economic development indicator of the national economy was analyzed. The quantity and the major directions of construction enterprises' activity, their financial condition and profitability level were investigated. Important indicators of production activity results were examined. The results of investment activity and human resources capacity for the period of 2007-2016 were researched. The main problems of construction industry development were investigated considering their provision with investment resources and the problems hindering development of construction industry.

As a result of the research it was determined crisis condition of construction industry because contribution of construction industry to GDP decreases, enterprises have low profitability, investment to fixed capital, capital investment and foreign investment shorten and there is lack of human resources. The main directions of industry development are attracting investment allowing enterprises to expand their activity.

Key words: industry, construction, analysis, state, development, resources, results, efficiency, profitability.